

Svar på opgave 2005-56

August 2005

Opgaven:

Vi ser på talfølgen

1 2 2 3 3 3 4 4 4 4 5 5 5 5 5 6 6 ...

Tallet k optræder k gange.

Besvar med udførlige forklaringer hvert af følgende spørgsmål:

1. Hvilken værdi har led nr. 2005 i denne talfølge?
2. Med hvilket nummer i talfølgen optræder tallet 100 første gang?

Løsning:

Vi ser på talfølgen

1 2 2 3 3 3 4 4 4 4 ...

hvor tallet n optræder n gange.

1.

Vi skal først finde ud af, hvilken værdi led nr. 2005 har.

Der er $1 + 2 + 3$ led med værdi på højst 3, der er $1 + 2 + 3 + 4$ led med en værdi på højst 4 osv. Derfor er det af interesse at finde en formel for summen

$$1 + 2 + 3 + \dots + n .$$

Vi betegner denne sum med s , dvs. vi sætter

$$s = 1 + 2 + 3 + \dots + (n - 1) + n .$$

Så er også

$$s = n + (n - 1) + \dots + 3 + 2 + 1 .$$

Nu lægger vi disse to ligninger sammen led for led:

$$2s = (1 + n) + (2 + n - 1) + (3 + n - 2) + \dots + (n - 1 + 2) + (n + 1) .$$

Der er her n parenteser, der hver har værdien $n + 1$, så vi får

$$2s = n(n + 1) \quad \text{eller} \quad s = \frac{1}{2}n(n + 1) = \frac{1}{2}n^2 + \frac{1}{2}n .$$

Hvis n er er 'stort' tal, er

$$s = \frac{1}{2}n^2 + \frac{1}{2}n \approx \frac{1}{2}n^2 .$$

Leddene med værdi n slutter ved led nr. $\frac{1}{2}n(n + 1)$. Vi søger led nr. 2005, så vi skal finde n så $\frac{1}{2}n(n + 1) \approx 2005$ eller

$$\frac{1}{2}n^2 \approx 2005 \Leftrightarrow n^2 \approx 4010 \Leftrightarrow n \approx \sqrt{4010} \approx 63,32 .$$

Led med værdien 63 slutter ved led nr. $\frac{1}{2} \cdot 63 \cdot 64 = 2016$. Da der i talfølgen er 62 led af værdi 63 forud for led nr. 2016 ser vi, at led nr. 2005 er 63.

2.

Dernæst skal vi finde nummeret på det led, der for første gang har værdien 100. Efter ovenstående slutter leddene med værdi 99 ved led nr. $\frac{1}{2} \cdot 99 \cdot 100 = 4950$. Derfor optræder tallet 100 i talfølgen for første gang som led nr. 4951.